

ljudje navadno označujejo za smisel za teorijo ali nagnjenost k filozofiji. V petdesetih letih tega stoletja, ko se je pismo Malovrh pojavil v slovenski geografiji, je to pomenilo odmik od faktografske geografije, ki se je zadovoljevala z opredeljitvijo materialnega sveta. V tej luči lahko sodimo, da je bil Malovrhov prehod med ekonomiste v manjši meri izraba enkratne priložnosti za uveljavljanje osebe in matične stroke v drugem okolju, temveč bolj logična posledica njegove naravnosti. Saj mu je ekonomika s svojo večjo teoretsko zgradbo nudila hvaležnejše poprišče dela. Ta silnica ga je kasneje privedla do tega, da je zapustil izhrojene poti tradicionalne ekonomske geografije kot vede o razmestitvi gospodarstva po svetu. Svoj predmet ekonomska geografija je z leti preimenoval v ekonomiko prostora, tega pa kasneje razdelil na teorijo gospodarskega prostora in na temelje regionalnega planiranja. Za oba je objavil tudi skripta, za planiranje v treh zvezkih (Temelji regionalnega planiranja: I. del 1977, II. del 1979 in III. del 1980). Za tisk je zdaj pripravljeno njegovo delo z naslovom Temelji gospodarnosti. Po naslovu sodeč bi lahko to bila sinteza obeh predavanih predmetov.

Rezultanta omenjenih sil in silnic je jubilentova bibliografija, kot jo je sam sestavil za različne namene. Za Malovrha je značilno, da v njej ni člankov iz *Proteusa*, *Planinskega vestnika*, *Naših razgledov*, *Geografskega obzornika*, niti ne vseh iz *Geografskega vestnika*. Taka skromnost gotovo ne povečuje slavljenčeve popularnosti. V zadnjih letih smo v GD večkrat govorili in pisali o temeljih geografije, pozabili pa, da je o njih utemeljeno pisal že Malovrh (*Geogr. obzornik* 1966, št. 2). Koliko naših šolnikov ve, da je kdaj Malovrh pisal o pojmih kot tropsko podnebje, počrte in pod. (GO 1955, št. 4). Podobnih primerov je še mnogo. Malovrhov učbenik klimatologije bolj pozna v drugih delih Jugoslavije kot Slovenci, malo je znan njegov učbenik *Temelji regionalnega planiranja* itd.

Ob jubilentovi sedemdesetletnici je prezgodaj oceniti Malovrhov prispevek k rasti slovenske znanosti. Poleg tega more podpisani presojeti prispevek samo v luči fizične in regionalne geografije. Naj omenim z njima v zvezi le mnenje, da je Malovrhovo opozorilo na potrebo po analiziranju bioklime po dekadah in ne po mesecih (GV 1975) v primeru pretežno gorate Slovenije vse pozornosti vredno. Malovrhova disertacija odpira vrata v široko območje funkcijske analize gorate pokrajine. Žal se ni podal skoznje noben naslednik, da bi dopolnil teorijo, ki je v srčiki kompleksne geografije. Malovrhova polivalentna delitev goratega sveta po bolj ali manj kvantitativnih pokazateljih je bila v petdesetih letih ena prvih poskusov te vrste na slovenskih tleh.

Kot rečeno, se podpisani ne šteje za sposobnega, da bi ocenjeval Malovrhov doprinos k ekonomiki. Naj prida le mnenje, da brez ustrezne uveljavitve v tej panogi ekonomisti ne bi pristali na razmeroma hitro napredovanje slavljenca v zvanjih (1948 docent, 1962 izredni, 1968 redni profesor EF) in da je opravljal v letih 1969—1971 posle dekana EF.

Univ. prof. dr. Vincencu Malovrhu želimo, da bi zdaj po upokojitvi lahko v miru in zdravju vrgel na papir še marsikatero svoje spoznanje in z njimi, tako kot doslej, hodil po strmem razvodnem grebenu med geografijo na eni in ekonomiko na drugi strani prepada. Vem, hvaležna taka pot ni, saj prva podcenjuje ekonomsko zakonitost, druga pa prostor. Toda kot nekdanji plezalec se Malovrh tudi takih neizhrojanih poti ne ustraši. Srečno!

Ivan Gams

Dr. Vladimir Kokole — šestdesetletnik

26. junija je praznoval znani slovenski geograf in prostorski planer dr. Vladimir Kokole šestdesetletnico. Čeprav ta jubilej ne pomeni pomembnejšega preloma v njegovem dejavnem življenju, vendar zasluži, da se ob njem ustavimo, zlasti ko gre za tako plodno in večstransko delujočo osebnost, kot je naš jubilent.

Vladimir Kokole je diplomiral iz geografije in etnologije l. 1950 na ljubljanski univerzi. Pet let kasneje je dosegel doktorski naslov in je bil nato leto dni na podiplomskem izpopolnjevanju v Londonu. Vmes je opravljal asistentsko in predavateljsko delo na geografskem oddelku ljubljanske univerze. Krajiš čas je bil zaposlen v narodnem muzeju v Ljubljani. V tem obdobju se je izoblikovala njegova strokovna usmerjenost v urbano in ekonomsko geografijo, ki ji je ostal zvest tudi v poznejših letih, ko se je zaposlil na urbanističnem inštitutu in v različnih planskih zavodih.

Prehod v novoosnovani urbanistični inštitut (l. 1960), kjer se je pridružil skupini, ki je delala na regionalni analizi osrednje Slovenije, postal pa je tudi član jugoslovansko-ameriške projektne skupine, je pomenila v jubilatovem življenju pomemben prelom: uvedla ga je v planersko delo. Odslej je Kokole temu delu, ki se je v šestdesetih letih pri nas šele oblikovalo, sledil, dajal pobude in ob marsikateri priliki tudi po strokovni plati pomembnejše posegel vanj. Tako je sodeloval pri izdelavi nekaterih najpomembnejših republiških planskih aktov: pri »konceptu dolgoročnega razvoja Slovenije«, »urbanem sistemu SR Slovenije«, »Sloveniji 2000« in še pri nekaterih nalogah te vrste. Njegovo planersko delovanje se je zlasti utrdilo, ko se je l. 1974 zaposlil v Zavodu SRS za regionalno prostorsko planiranje oziroma, po združitvi, v Zavodu SRS za družbeno planiranje. Tu je sodeloval pri izdelavi prostorskih sestavin srednjeročnih in v zadnjem času tudi dolgoročnega plana SR Slovenije. Njegovo torišče je bila priprava zasnovne poselitve, urbanega in naselbinskega sistema, regionalnega modela oskrbe (urbana superstruktura) ter sodelovanje pri dolgoročnih demografskih projekcijah in pri enotni metodologiji in minimalnih kazalcih za prostorsko planiranje.

Ob tem je treba poudariti, da se je njegovo uspešno planersko delo vseskozi opiralo na solidno geografsko znanje. Kokole je bil med prvimi redkimi slovenskimi in jugoslovanskimi geografi, ki so uspeli v teoriji in praksi združiti geografsko in planersko delo. Z resnim, znanstvenim načinom dela je obogatil tako geografijo kot planiranje. V tem sožitju je nastala cela vrsta študij, ki so še danes metodološko in vsebinsko pomembne in uporabljive ter imajo za slovensko geografijo trajni pomen: to so razprave o »funkcijah slovenskih mest« (1962), »sodobnih trendih urbanizacije v SRS« (1966, 1968), »teritorialnem oblikovanju komun« (1966), »gravitacijskih območjih slovenskih mest in centralnih krajev« (1968), »urbanizaciji podeželja v SRS (1969), »centralnih krajih v SR Sloveniji« (1971), »razvojnih težnjah urbanizacije v SRS v zadnjih desetih letih« (1974) in o »konceptu policentričnega razvoja Slovenije« (1975). Ne smemo prezreti razprave »Enotna metodologija regionalnega in urbanističnega planiranja« (1961/62), ki je bila prva te vrste pri nas. Pomembnejše so bile tudi razprave o modelih urbanizacije (1966), razvojnih možnostih Velenja (1977), Postojne (1978) in Vrhnike (1981) ter prispevki, ki jih je predložil na geografskih zborovanjih v Tolminu, Mariboru, na demografskem simpoziju v Ljubljani ter manj znano poročilo o rasti mest v mediteranskih deželah, posebej v Jugoslaviji, ki je bila publicirana v okviru OECD pod naslovom »Policies to Guide National Urban Growth in the 1980s«. Med njegovimi zgodnjimi raziskavami so tudi nekatere geomorfološke razprave (Morfoloģija Šavrinškega gričevja, 1956, Morfološki razvoj med Savo in Sotlo, 1953) in metodični prispevki o agrarni geografiji (1954), lokalni geografiji (1955—56) ter o slovenskih pokrajinah in turizmu (1965). Napisal je mnogo različnih poljudnoznanstvenih člankov, prispevkov za enciklopedije in krajevni leksikon SRS ter različnih recenzij in poročil s potovanj. Bilo bi krivično, ko ne bi na koncu tega obsežnega seznama omenili še dveh del, ki sta nekoliko zašli v pozabo, to sta njegova disertacija o »gospodarski geografiji in geografiji naselij med Savo in Sotlo (1956) in poljudnoznanstvena knjiga »Dežele sveta«, ki jo je izdala Prešernova družba (1954).

S tem nepopolnim zapisom o Kokoletovem opusu še zdaleč ni izčrpana njegova strokovna dejavnost. Zabeležiti je treba njegovo sodelovanje kot učitelja pri podiplomskem interdisciplinarnem študiju urbanizma in prostorskega planiranja v Ljubljani, saj je bil habilitiran za izrednega univ. profesorja. Izjemno delo je opravil s težaškim prevajanjem obsežnih geografskih razprav v angleščino (*Geographica Slove-*

nica I, Geographica Iugoslavica I, II, IV). Deloven je bil v geografskem društvu Slovenije, kjer je opravljajal tajniške posle in vodil znanstveno sekcijo ter sodeloval v uredniških odborih Geografskega vestnika in Geografskega obzornika. Na strokovno področje sodijo tudi številna potovanja po Evropi in v ZDA v zvezi z nabiranjemkušenj na planerskem področju. Nekaj časa je tudi bil član komisije za aplikativno geografijo pri mednarodni geografski uniji.

Kokoletovo obsežno znanstveno in metodološko delo ga uvršča med vodilne slovenske geografe in planerje. Odlikuje ga znanstvenost in širina, smisel za uvajanje novih metodoloških prijemov ter razgledanost po domači in tuji znanstveni literaturi. Sem ter tja ga sicer »zanese« v zgodovino, kajti historični vidik mu je bil na sploh vedno zelo blizu, kar pa je kvečjemu obogatilo njegovo geografsko miselnost. Komunikativnost in znanje svetovnih jezikov sta mu omogočala navezavo številnih stikov v tujini in doma, še posebej pa je temu prispevalo njegovo razborito sodelovanje na razpravah na različnih zborovanjih in znanstvenih srečanjih. Kljub delovni specializaciji Kokolet ni izgubil smisla za širše geografske probleme, kot se to sicer pogosto dogaja. Še vedno je ohranil zanimanje za fizično in regionalno geografijo ter, kar mu je treba posebej priznati, smisel za kompleksen geografski vidik in pristop.

Ob šestdesetletnici je seveda prezgodaj, da bi na jubilentovo dosedanje dejavnost gledali kot na zaključeno celoto! Prepričani smo, da bo obsežno zastavljeno delo uspešno nadaljeval tudi v bodoče in našo skupnost bogatil z nadaljnjimi geografskimi in planerskimi raziskavami, zapisi in metodološkimi študijami ter, kar še posebej pričakujemo, dopolnil z obsežnejšimi sinteznimi deli. Slovenski geografi izrekamo dr. Vladimirju Kokoletu iskrene čestitke ob jubileju! Želimo mu obilo zdravja in da bi v krogu svoje »geografsko-historične« družine še dalje uspešno utiral nova pota slovenski geografiji in planiranju!

Igor Vrišer

Profesor dr. Anton Sore — šestdesetletnik

Rodil se je 28. 12. 1925 v Velenju, kjer je končal osnovno šolo, gimnazijo pa v Celju v letih 1937—1945. Na ljubljansko univerzo se je vpisal 1946. leta, in sicer na Prirodoslovno-matematično fakulteto (A geografija, B etnologija, C narodna zgodovina s sociologijo), kjer je leta 1951 diplomiral. Štirinajst let kasneje je na univerzi v Ljubljani promoviral za doktorja geografskih znanosti, kasneje se je na ljubljanski univerzi habilitiral za docenta, leta 1979 pa na mariborski univerzi za izrednega profesorja. — Septembra l. 1951 je nastopil službo na Učiteljskišči oz. Srednji pedagoški šoli v Celju, kjer poučuje še danes.

Poleg pedagoškega ga je že od vsega začetka veselilo tudi raziskovalno delo. Z njim je uspešno začel že kot študent in je leta 1950 prejel zanj študentsko Prešernovo nagrado. Vse od leta 1954, ko je bil v GV objavljen njegov prvi prispevek »Povodenj v Šaleški dolini« v okviru skupinskega dela »Povodenj okrog Celja« (junija 1954), se redno oglašja v geografskih revijah in največ v Celjskem zborniku. Zato ni presenetljivo, da obsega njegov znanstveno-raziskovalni opus 38 bibliografskih enot z blizu 900 stranmi; od tega je ena samostojna knjiga »Velenjska kotlina včeraj in danes«, str. 131, ki jo je leta 1963 izdal OLO Šoštanj, in dve posebni izdaji Celjskega zbornika 1965: »Agrarna geografija Zgornjega Sotelskega«, str. 77—155 ter »Dobrnsko podolje in južna stran Paškega Kozjaka«, str. 1—77. Že leta 1957 pa je v GV 1955/1956 objavil geografsko monografijo Šaleške doline, str. 44—86.

Soretovo raziskovalno delovno področje zajema celjsko regijo v širšem pomenu besede: porečje Savinje, Zgornje Sotelsko, Voglajnsko pokrajino, Spodnjo Savinjsko dolino, dolino med Celjem in Zidanim mostom, Šaleško dolino (Velenjsko kotlino) ter Dobrnsko in Vitanjsko podolje, razen tega pa je nekatere geografske elemente proučil tudi v celotnem Posotelju.